

KELETI ÚJSÁG

Előfizetési árak:
 Egy hónapra... 20— korona
 Negyedévre... 55— korona
 Félévre... 100— korona
 Egész évre... 180— korona
 Egyes szám ára 60 fillér

Politikai napilap
 Felelős szerkesztő: ZAGONI ISTVÁN

Megjelenik minden reggel
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 I. Egyetem-utca 3. szám.
 Telefonszám 631
 Közleményeink utánnyomása tilos

A színház

szellemi kenyér a dolgozó tömegek számára. Ha hivatása magaslátán áll: finomítja az ízlést, gyarapítja az ismereteket, nevel és szórakoztat egyszerre, a kultúra legfinomabb eszközeivel. Az írás és a művészi alkotó művészei a legnevesebb hangszereken, az emberi lélek klaviatúráján játszanak itt és az élő szó, az istenadta hang közvetlenségével ragadják a hallgatót a tiszta művészet szférájába.

A háború sokait rontott a színházak nivóján. Olcsóbb eszközökkel, olcsóbb hatásokra dolgoztak a szerzők, hogy az élvezeteket mohón kereső új közönség igényeit kielégíthessék, de ma már ez a közönség Shakespeare-t és Madáchet épü megéri és élvezi, mint pár év előtt Zerkowitzot és Drégelyt. De fontos tény, hogy a színház a háború alatt szelesebb rétegek érdeklődését ébresztette fel a művészetek iránt és ez az új közönség ma épü meg kívánja a finomabb szórakozást, mint a kisebb, a régi.

Ezeket a megállapításokat az erdélyi színészet szőnyegre került ügye tette aktuálissá, mikor a hatóság is a maga ügyévé tette a színjátszás ügyét és az egybehívott direktorokat biztaltotta, hogy a színház minden vonalon egyenlő jogokat fog élvezni Erdélyben.

Mer: ma már közös érdekű ügy a színházak ügye. Ami Róma népének a panem et cibus volt, az ma a kultúrába bevont széles néprétegeknek a kenyér és a színház. A hirtő ma már nem frázisokat puffogat a deszkákon, komoly interpretáló művész lett és a színház templom, ahol a tehetőség közvetlen érintkezésbe kerül a művelődni vágyó néppel. Az iskola mellett a színház is nevelő szerepkört tölt be az emberiség életében, tömegeket nevel, tömegek kulturális nivóját emeli. A színház irás hirtőzait, azoknak termékenyítő gondolatait ismerteti, amelyekhez más uton nem mindenki juthat el és így, a szórakozás köntöföcsében észrevétlenül válnak szokásaink.

A kultúra bármilyen nyelven: szent. Vallani és hirdetni kell ezt a felfogást, hogy átmenjen a tömegek tudatába és vérebe, hogy áhitattal közeledjenek a színházhoz és csak kulturát keressenek a művészet templomaiban.

Az angol király a békéről

A francia köztársasági elnök tárgyal Londonban az oroszok új békekajánlata — Nitti a Rumel megoldásról — A főtanács tárgyalásai

Kolozsvár, nov. 17

A francia köztársasági elnök Angliában politikai látogatásokat végez és fontos tanácskozásokat folytat. Ottléte alatt kepta meg az angol külügyminisztert az orosz szovjet újabb békekéréséről és most már határozott formában került szóba a princípoi tárgyalás terve.

Leninék megint békét kérnek

Bukarest, nov. 17

A „Viitorul” írja Nauenből: A londoni lapok szerint az orosz szovjet-kormány újabb békekajánlatot terjesztett Anglia elé, ezen az alapon, hogy az egykori Oroszország határai közt működő kormányok, a végleges kialakulás iránti határozathozatalig maradjanak működésben. Javasolja, hogy a tárgyalások a blokád megszüntetése, a kereskedelem újbóli felvétele, a polgári egyének szabad közlekedése és a katonai és politikai amnesztia alapján induljanak meg.

A londoni sajtó szerint az angol kormány jóindulattal fogadta a javaslatot és annak pontjai alapján hajlandó a Princípo-szigetén tárgyalásokat kezdeni.

Fontos megbeszélések

Bukarest, nov. 17

A „Dimineata” írja Lyonból: Kedden este Lloyd George angol kormányelnök Poincare francia köztársasági elnökkel hosszasan tanácskozott. E tanácskozást általában nagyfontosságúnak tartják.

György király köszöntője

A „Viitorul” jelenti Londonból: 12-én este a Buckingham-palotában bankettet adott Poincare tiszteletére. A király beszédet mondott és beszédében üdvözlölvén az elnököt, dicsérettel szólott a francia csapatoknak a nagy háborúban Foch marsallnak, Franciaország nagy fiának vezetése alatt véghezvitt diadalmas haditevéseiről. Megemlékezett Edvárd király és Falkland elnök arra irányuló fíradózásairól, hogy ezen két ország között őszinte egyetértést teremtsenek és kifejezte, azon hitét, hogy Franciaország és a brit birodalom igyekezni fognak megőrizni azon kölcsönös bizalmat és barátságot, amelyről a háború folyamán tanuságot tettek.

Poincare elnök válaszában elismeréssel adózott Nyagybritanniának a háborúban kifejtett erőszóléseiről.

— Azon időtől kezdve, — mondta — hogy Felseged dicső atyjának befolyása alatt országaink

között az őszinte egyetértés megállapult, amely egyetértés fenntartásáért Felseged oly hatatosan működött közre, szárazföldi és tengeri haderőnk vezérekkel egy közös védelmi tervet dolgoztak ki, amelynek a két kormány között 1912-ben váltott levelek még csak esetleges értéket tulajdonítottak. E katonai programok csak nagyon gyenge brit segítséget helyeztek kilátásba és ha nem hajtottuk volna végre az első konvenciót, nem sok idő telt volna és Nyugat-Európát legázolták volna a német hadak. A közelgő veszéllyel szemben, amely a nemzetek szabadságát fenyegette, mint a tagadás szelme és mindegy szolidaris érzet emelkedett fel a világ egyik végétől a másikig a Brit birodalom. Ugyanakkor a dominumok és a gyarmatok egyesültek az anyaországgal.

Poincare elnök a Guildhallban is járt és részt vett a szabadság ünneplésén. Uben mindentűt nagy ovációkban részesítettek.

Nitti a francia szöveiségről

A „Viitorul” jelenti: Nitti, akit a választások előesében felkeresnek a párisi sajtó képviselői, kijelentette, hogy Olaszország belgyei helyzete kitűnő, hogy a közadóság nagy és egy nagy pénzügyi programot helyezett kilátásba.

Fiume ügyére vonatkozólag Nitti kijelentette, hogy a kormánya által előterjesztett követelések rendkívül szerények.

— E követelések teljesítése — mondta — nemcsak a belső békét jelenti számunkra, hanem valamivel többet. Szöveiségeink, szerencsénkre, megértették ezt. Nagyon bizunk Franciaország közreműködésében és azokban a biztatásokban, amelyeket nem régen kaptunk Lloyd Georgetől. Ezek remélni készítenek bennünket, hogy a közös erőszólítások megfelelő megegyezéssel fognak végződni.

— Hogy Franciaország fog-e bennünket segíteni, azt Önök jobban tudják. Egyébként amióta a kormányon vagyok, elkövetek minden lehetőt, hogy Franciaország és Olaszország között az érintkezést minél szivesebbé tegyem.

— Meg vagyok győződve, hogyha Franciaország és Olaszország szorosán egyesülve maradnak, nagy szerepük lesz a világon, ha azonban szétválnak, ezt mindkettőn megsínylik. Ebből a civilizációnak is kára lenne.

Tehát gyorsan megkezdve az adriai kérdést megoldását, egy igazságos megoldás nemzetközileg tegye jó hatását éreztetni.

Lansing vette kezébe az amerikai ügyeket

Genf, nov. 17

A „Journal de Geneve” írja: Mr. Lansing államtitkár vette kezébe Amerika egész külpolitikájának a a béketárgyalások amerikai képviselőit irányítását. Mindazon jogokat, amelyekkel ebben a tekintetben a köztársaság elnöke bír, reá ruházták.

A jogok ez átruházása — mondja egy Washingtonban megjelent közlemény — teljesen megfelel a rendes jogszokásnak, amely szerint a külügyi államtitkár az, aki a külállapokkal való összes tárgyalásokat vezeti. A kiételes helyet épen az volt hogy Wilson vezette ezeket a tárgyalásokat.

Mióta Wilson Washingtonból propoganda-körúljára indult, Mr. Lansing volt az amerikai külpolitika igazi vezetője.

Még két napot kaptak a bolgárok

Bukarest, nov. 17

A „L'Orient” írja: Legkésőbb november 13-ikáig el kellett dölnie a bolgár béke kérdésének. Két napi utolsó határidőt hagytak még a megfontolásra a bolgároknak. Bizonyos csak az, hogy alá fogják írni a békét. Először is azért, mert nem tehetnek mást, azután mert a taktikájuk az, hogy engedelmességet nyerték meg a szövetségesek bizalmát. A végleges feltételek csak lényegtelen eléréseket mutatnak az eredeti szöveggel szemben. Havcs vita folyt a területi kérdésekről. A bolgárok védői minden feyyvetüket igénybe vették Czaribrod kérdésében, de sikert nem arattak. A szerbek jogait fenntartották.

Bukarest, nov. 17

A „Dimineata” írja Lyonból: Szófiából Párisba érkezett hírek tudják, hogy a bolgár kormány hajlandó a békeszerződést aláírni abban az alakjában, amint azt nov. 3-án átadták a bolgár delegációnak. Holnapra már várják is az aláírást.

Állandó hadsereg terve Amerikában

Bukarest, nov. 17

Washingtonból jelentik, hogy a képviselő kamara s a szenátus hadügyi bizottságainak plenáris ülésén Pershing tábornok állandó hadsereg felállítását kérte, oly hadsereget, mely eléggé erős volna arra, hogy bármely váratlan támadással szembeálljon és megfelelően azoknak a nemzetközi kötelezettségeknek, amelyeket az Egyesült Államoknak a kontinensen teljesíteniük kell.

A tábornok kijelentette, hogy híve a polgári tartalékhadsereg felállításának is.

A német flotta jó része a franciáké

Bukarest, nov. 17

Párisból jelentik: A legfőbb tanács elhatározta, hogy Francia-

országának juttatja a német flottának Németország által átadott egységeit, amelyek részben Scapa Flow-nál, részben német kikötőkben vannak.

Nagybritannia s az Egyesült Államok beleegyeztek abba, hogy jogaikról Franciaország javára lemondjanak.

Nagybritannia képviselője jelentésében kijelentette, hogy a brit admirális vállalja a felelősséget a német hajóegységeknek Scapa Flow-nál történt elsüllyesztéséért. Franciaország leheltség szerint annyi hajóegységet fog kapni, amennyi a scapa flowi incidens előtti elvi megegyezés szerint kapnia kellett.

Szmirnában ideiglenes a görög megszállás

Bukarest, nov. 17

A „L'Orient” írja: A szövetségesek legfőbb tanácsa szerdán reggel ülést tartott M. Clemenceau elnökelete alatt. Megszövegezte azt a levelet, amelyet a szmirnai vizsgáló bizottság jelentése alapján M. Venizeloshoz intéznek. A szövetségesek jegyzéke, miután dicsérettel emlékezik meg a vizsgálóbizottság részrehajlatlanságáról, utal az elövetett tévedésekre s azokra az incidensekre, melyek a görög csapatok partszállítkor történtek és amelyeket a görög katonai hatóságok csekély elővigyázatlansága okozott. A tanács hozzátesszi még, hogy bizik a görög közigazgatásban. Bizik abban, hogy a rendet a városban biztosítani fogja és hangsúlyozza a görög csapatok általi megszállás ideiglenes jellegét.

A lengyel követ tárgyalásai

Bukarest, nov. 17

Lyonból jelentik: A varsói lengyel sajtóir da közli: A Paderewski helyettesítő Patek elutazott a párisi békekongresszusra. Prágában megbeszélte utazását a csehszlovák kormányval való tanácskozás céljából, hogy a szerzetorvai cseh és lengyel tisztviselők közt felmerülő surlódásokat megszüntessék.

A sziléziai választások miatt

Bukarest, nov. 17

Lyonból jelentik: A legfőbb tanács csüörtökön reggel Clemenceau elnökelete alatt ülést tartott. Jóváhagyta a német delegáció elnökéhez, Lersnerhez intézendő jegyzék szövegét, amellyel a felsősziléziai törvényhatósági választásokat megsemmisítik.

Liga a pogromok ellen

Bukarest, nov. 17

A „Vit'orul” jelenti: Charkovban a pogromok ellen egy zsidó liga alakult. A ligában képviselve vannak professzionátus társaságok, ukrán szervezetek, a zsidó hitközség, a zemszivók nagyorosz szövetsége, a Vereskereszt, valamint más szervezetek.

Ausztria francia támogatást keres

Bukarest, nov. 17

A „L'Orient” jelenti: Az „Arbeiter Zeitung” írja, hogy Allizé jelenleg Párisban tartózkodik és Ausztria számára a Franciaországhoz való közeledésben akar megoldást találni, mert a francia nemzet van egyedül hivatva arra, hogy Ausztriát Európa közepén, a Balkán kapuinál és a Keleten való új kereskedelmi feladatában támogassa.

Hat színház közönsége

Igazgatók nyilatkozatai a színházi életről — Temesvártól Szatmárig és Aradtól a Székelyföldre

Kolozsvár, nov. 17

(Saj. tud.) Régi mondás, hogy a színház hű tükré az életnek.

fontos jelenségnek kell tekinteni a társadalmi élet szemlélésénél a színpadot és a színházi nézőteret. Kolozsváron összegyűltek a nagyvárosok és kis kerületek színházigazgatói. Nemcsak érdekesnek, de jelentősnek is tartjuk közölni, amit a „Keleti Újság”-nak elmondottak:

Temesvár

Sebestyén Géza a kolozsvári közönségnek régi kedves ismerőse. A temesvári és budai színházak az igazgatója, de a múlt nyáron már nem járt ott a társulata a budai színházban.

— Eltekintve a szekesos frázisoktól — mondja — őszintén és igazán mondhatom, hogy mint színészeknek sem azelőtt, sem azután nem volt olyan kedves közönségem, mint a kolozsvári. Hálával gondolok rá mindig vissza.

Sebestyén 1909 áprilisában került fel Budapestre a Magyar Színházhoz, melynek hét évig volt elsőrendű tagja. Utoljára most hét éve vendégzerepelt Kolozsváron, az Ördög jubilárius előadásán. A közönség emlékezik még erre a szép, impozáns színházi estére és a Sebestyén nagyszerű előadására. A temesvári színházi életéről a következőket mondja:

— Othon a színházi élet nagyon eleven és nagyon élénk. A különböző nemzetiségű lakosság egyformán látogatja a színházat. A hatóság a legnagyobb előzékenységgel igyekszik a színházi élet zavartalanosságát biztosítani s ebben a buzgóságban előjár jó példával Cosma Aurél prefektus és az ő felesége, Cosma Lucia, ki maga is európai hírű énekesnő.

— A színház nagy pártfogókra talál bennünk.

A közönség igen szépen látogatja az előadásokat. A műsor jó részét az ismert francia és olasz operák képezik. Most mutattuk be a „Vasfeszület”-et és ez a premier kiemagasló eseménye volt a színháznak. A bemutató után tizenkétszer ment már ez az opera. Műsoron vannak a legfrissebb magyar újdonosságok is, mint a „Császár és komédiás”, a „Lili bárónő”, a Kálmán Imre „Farsangi tündér”-e, de a „Sasfók”-nak is nagyszerű előadásai voltak.

— A színházi közönség hangulata nyugodt. A közigazgatási és katonai hatóságok toleranciája vigyáz arra, hogy ezt a nyugalmat semmi ne zavarja. Az előadások fél nyolckor kezdődnek, a záróra éjjel után keltőkor van.

— A legnagyobb közönsége mindig a jó előadásnak van. A rossz operett-előadásnak ópen úgy van egészen kis háza, mint amilyen nagy sikereket érhetni el a jó drámai előadásokkal. Ezeket mondhatom az eddigi színházi életéről. A közönségről beszéltem s hogy milyen a társulat, milyen a színházi színvétel, arról a közönség volna illetékes nyilatkozni.

Arad

Szendrey Mihály, az aradi színház igazgatója mély odaadással és

lelkességgel beszél a színjátszás jövőjéről. Igazán a lelkéből beszél. Mint legidősebb igazgató, ő vezette a színházigazgatókat a kultuszreszort főnökéhez.

— Nagyon humánus és koncilianus ígéretekot keptünk — mondja. Egy erdélyi színészegyesület létrehozásáról a színészet szociális rendezéséről van szó. Arra kértem első szavammal a kultuszreszort főnökét, hogy biztosítsa mindazokat a jogokat a magyar színészet számára, amiben a román színészet részesíteni fogják. A reszort főnök ur ezt meg is ígérte minden fennakadás nélkül és erre határozott kijelentéseket tett.

— Az aradi színházi életnek van közönsége. A hatóságok és a hivatalos körök törődnek a színházzal és sokszor kel kérünk a támogatásukat.

— A műsorok komoly részét az operák képezik, a francia és olasz operák, de adunk Csajkovszkyt is. A legnagyobb közönsége van az operáknak, de a régi jó operetteknek. Szép és nagy sikerük van sőt a régi klasszikus daraboknak is. Adunk népszínművet is és bohózatot, wigiláték nélkül nem tudunk műsori összeállítani.

— Három évről szól még a várossal kötött szerződés és a szerződésben lefektetett jogaim érvényben maradtak. A hatóság a szerződést helyben hagyta.

Nagyvárad

A nagyváradai színház igazgatója, Erdélyi Miklós igen meg van elégedve a közönségével, mert színházának nézőtere ma is olyan hangulatban és művészi követelésekben, mint régen. Az ő szerződése is érvényben maradt és műsora csupa vígság, mulatság, operett, bohózat.

— A színházban — mondotta — normális állapotok vannak,

A műsor a könnyű műfajokat ölelt fel: operettek és wigilátékat adunk. Váradon a komoly muzsának kevésbé van talaja. A közönség a színházban mulatni akar.

Adtuk ugyan Toscát az operák közül, de inkább a „Hálókocsi ellenőre” és a „Nap hőse” a műsor mostani darabjai. A színház állandóan zsúfolva van. Sok román tiszt ül állandóan a nézőtér s mostanában Diamandi, a román kormány meghatalmazott minisztere is vendégünk volt és tetszéssel nyilatkozott az előadásról.

Szatmár

A szatmári színház szép közönségben játszik, mely a város tulajdona. Szabadkay József igazgató örömmel üjságozza, hogy a színház most mindig táblás házak előtt játszik. Leikos, értékes publi-

kum, mely méltányolni tudta munkánkat. Most állították össze az új színházi bizottságot minden politikától, nemzetiségi kérdéstől mentesen. A színházról ezt különben sem ismerik, a színházról működése elé soha nem gördítettek akadályt.

A színház 84 tagból áll és operát, prózai darabokat, operettet játszik. Minden műfajnak megvan a maga publikuma. Az operaelőadásoknál is teljes van a színház.

Legutóbb a „Teriké” adták nagy sikerrel. Az operettek közül a „Lili bárónő” a szezon clouja. A „Hoffmann meséi”-nek és a „Pillangó kisasszony”-nak is nagy sikere volt.

A társulat nyári állomása Gyula, valószínűleg azonban az idén Marosvásárhelyen játszanak majd.

Marosvásárhelyen

Szabó Pál társulata játszik. A színház most minden tagját jól ismeri a kolozsvári közönség is. A kolozsvári színészek is gyakran szerepelnek Marosvásárhelyen. — Szabó direktor is nagyon meg van elégedve közönségével. A régi színházi teremt a tavaly alakították át. A nagyobbításra szükség is volt, mert a közönség esténként teljesen megölti.

A színház 110 tagból áll, drámai, opera- és operett-előadások van. A műsor a legújabb hazai darabokat is felöleli. Könnyű operák is színterülnék. A hat leányát operette uralkodik, de a prózai daraboknak és az operáknak is szép publikuma van.

Ugy látszik, nem csupán az igazgató van megelégedve a marosvásárhelyiekkel, de a közönség is a színházát.

A mű estéket még a régi, virtuosus rajonással veszik körül, a színészek pedig ott regognak a bakfis-almok közepén. A komoly közönség számára pedig a színészet komoly, nemcs hivatás, szent misszió. A hatóságok is így becsülik és támogatják őket.

Tordán

Fehér Imre társulata játszik.

A társulatnak eleven és értékes a műsora. A város közönsége estéről estére megölti a színházat s a színház nemcsak ambícióval igyekszik megköszönni azt a szeretetet, amely a társulaton minden rétegében körülveszi.

A 21. és 25. sz. rendelet módosítása

1. Vétkezőknek nevezetnek azok, akik jöhizemlég, rossz szándék nélkül, nyilvános helyeken, állomásokon, vonaton, utcán, stb. akár igaz, akár kózpelt oly híreket közölnek, terjesztenek, megjegyzésekkel kísérnek, melyek a hadműveletekre, hadi helyzetre és csapatelölások, katonai hatóságok rendelkezéseire vagy bármily más, a román hadsereget illető kérdésekre vonatkoznak.

2. Mindezek büntényt képeznek, a praetorok ítéletét és büntetését vonják maguk után s mint első és utolsó fórum, egy terjedhető fogházzal és 2000 lei pénzünetességgel büntetnek.

Ha a fenti tényeket kékmedési vagy árási szándékból követik el, az érvényben levő hadi büntető törvények lesznek alkalmazandók.

Az erdélyi ellenőrzési zóna parancsokat MARINESCU ezredes.

Transylvania Orfeum

Jókai-u. 4. sz.

Főrendező: NÁDASI OSZKAR.

Kezdete 8 órakor. Betépdől 10 és 7 K.

Leégett a marseillesi operaház

Bukarest, nov. 17

A „Vittorul” írja Lyonból: A marseillesi opera csütörtökön este tüzvész következtében elpusztult. A tüzoltók minden erőfeszítése dacára sem lehet semmit megmenteni. Áldozatok nincsenek. A tűzvédszél, melyet márhatetlen sokaság vett körül, valamennyi helyi hatóság megjelent.

Nincs blokád Fiumében

Bukarest, nov. 17

A „Vittorul” írja Lyonból: A fiumei „Secolo” úgy van értesülve, hogy Fiume ellen a blokád egészen megszűnt.

Bukarest, nov. 17

Rómából táviratozzák: Az olasz kormány feloldotta Fiume blokádját és már egy élelmiszkocs elvitt vonatot utnak is indított Abbazián át a fiumei lakosság élmezőjére.

Béketárgyalás Oroszországgal

Helsingfors, nov. 17

A határszéli államok konferenciáján november 19-én írták ki a Szovjetországgal való béketárgyalás megkezdését.

A piaci árak

(Kolozsvár november 17.)

Marshus eleje kilója	14	korona
hátulja	18	
Borjú eleje	8	
hátulja	10	
Sarlahus	21-26	
Sarlahus-borda	26	
Zsirezalóana	35	
Hús	54	
Bika eleje	0	
hátulja	12	
Kacsa (párja)	90-100	
Per jérce	52-54	
Tojás (dobja)	160	
Vaj	72-74	
Turó	36	
Szemesbab fehér	4-450	
„ tarka	7	
Káposzta	5-10	
Kelkáposzta fejenként	3	
Paradicsom kilója	6-7	
Paprika drb.	40	
Vöröshagyma kilója	160	
Fokhagyma (2 drb.)	1	
Burgonya rózsa kilója	150-180	
kifli	3-4	
Dió kilója	24	
Alma kilója	10-14	
Buza vékaja	9	
Zab	30	
Rózsa	70-80	
Tengeri	60-65	

Értesitem
a jogkereső közönséget, hogy
ügyvédi irodámat
str. Regina Maria (Deák Ferenc utca)
32 szám alatt megnyitottam.
Dr. Ghilezán Livius
ügyvéd.

**KÖNYV- ÉS PAPIRKERES-
KEDŐK FIGYELMÉBE!**

**1920 évre szóló
többféle
Előjegyzési
Block-naptár
készül**

a
LAPRIADÓ ÉS NYOMDAI INTÉZET
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG-nál
KOLOZSVÁR, EGYETEM-UTCA 3. SZ.
Kérjen sürgősen árajánlatot.

Románia tárgyalása az antanttal

Koronatanács a választások eredményéről — a román-cseh kereskedelmi szerződés

Bukarest, nov. 17

A választások után az első koronatanács ül. Össze Szinájában. A választások eredménye alapján a politikai élet irányait tárgyalják meg.

Méltányolni tudjuk a nehézségeket, melyeket a békekonzferenciának le kell küzdenie; ezért állandóan abban a véleményben voltunk, hogy a szövetségesek és mi közöttünk egyetértésre van szükség, — még pedig a kölcsönös bizalom és bizalom alapján álló egyetértésre.

Kétségtelen, hogy a háború nyilvánvalóvá tette ama magasabb, mondhatni történelmi érdekeket, amelyek bennünket szövetségesekhez fűznek. Az államoknak a szövetségében azonban minden megőrzi a maga egyéniségét, aminthogy megvannak a maguk külön érdekeik is, amiket kötelesek képviselőik révén meg is védelmezni. Kétségtelen azonban az is, hogy ami a mi méltóságunkat és Románia saját állami érdekeit illeti, teljesen egyenlő jogosultságra tarthatunk igényt szövetségeseinkkel. Ez az alapja az egyetértésnek.

A román jegyzék a főtanács előtt
A „L'Orient” jelenti Párisból: A legfőbb tanács M. Clemenceau el-

nöklele alá összeült és tudomásul vette a román kormány a szövetségesek október 20-iki jegyzékére adott választát. Ezt a választat tudatni fogják az egyes szövetséges bizottságokkal.

Elhatározta azután a tanács, hogy egy levelet küld a szerb delegációnak azon megjegyzések tárgyában, amelyeket az a kisebbségek kérdésében tett.

Elhatározta végül, hogy a kis hatalmak is részt vesznek a versaillesi szerződés 229-ik pontjában felsorolt vegyes bíróságok alakításában, amelyek az egyszerre több szövetséges állam által vádolt bűntettek fölött fognak ítélkezni.

Döntő koronatanács Szinájában

Nagyszeben, nov. 17

A kormányzótanács sajtóirodája jelelt Bukarestből: Ma este döntő koronatanács lesz Szinájában Feriánd király elnöklele alatt. A tanácskozáson a régi királyság összes miniszterei résztvesznek. A koronatanácsnak nagy jelentőséget tulajdonítanak, mert ez fog dönteni a mostani aktuális politikai kérdésekben is.

Aláírták a román-cseh kereskedelmi szerződést

Nagyszeben, nov. 17

Bukarestből hivatalosan jelentik, hogy Prágában aláírták a román-cseh kereskedelmi szerződést.

Uj minisztériumok tervei

A „L'Orient” írja: A román kormány a következő uj minisztériumok föllállítását tervezi:
1. Közlekedésügyi minisztérium.

- 2. Külön vallásügyi minisztérium, amelyet a közoktatásügyi minisztériumtól elkülönítve állítanának föl.
- 3. Közegészségügyi minisztérium
- 4. Ujjáépítési minisztérium.

Beszüntették a szibériai cseh csapatok hadi akcióját

Bukarest, nov. 17

Prágából jelentik, hogy a lapok nagy izgalommal tárgyalják a szibériai csehszlovák csapatoknak a bolsevik csapatok elleni akcióját. A csehszlovák kormány magáévá tette az antant álláspontját, hogy a cseh csapatok ne avatkozzanak be Oroszország ügyeibe. Benes dr. külügyminiszter a pártok vezetői előtt kijelentette, hogy már meglőnték a szükséges intézkedések, hogy a szibériai csapatokat hazaszállítsák. Kanin táborok, a szibériai antant-csapatok parancsnoka intézi a hazaszállítás ügyét.

Az ukránok és a lengyelek

Bukarest, nov. 17

A „Vittorul” írja: A lebergi „Gazeta Wierczorna” azt a hat terjeszté, hogy ukrán részről uj offenziva készül Lengyelország ellen. E hír a berlini ukrán képviselők köréből kelt szárnyra olyan formában, hogy az ukrán-lengyel tárgyalások csakis ürügyül szolgálnak egy új offenziva előkészítésére. Ukran források megcáfolják ezt a hírt.

A porosz belügyminiszter Erzberger ellen

Bécs, nov. 17

Berlinből jelentik: Heine porosz belügyminiszter Dessauben heves támadást intézett Erzberger adópolitikája ellen, mely az egyes államok és községek önállóságát a megsemmisüléssel fenyegeti. Heine azt hangoztatta, hogy ha tovább is így kormányoznak, az egész birodalom összeomlik. Most történik először, hogy porosz miniszter ilyen erős szavakkal fordul a birodalmi kormány ellen.

Cornul 6. armata, Regimentul 86. Infanterie.

HIRDETMEŊY.

Az Oradea-Marei Regimentul 86 Infanterie tudomására hozza a zeneértőknek, hogy az azonnal megalakítandó zenekarban egy karmesteri, egy alkarmesteri és 5 havidijas zenészi állás van üresedésben. Pályázók a Regim. 86. Infanterie laktanyájában (a volt huszár laktanya) jelentkezhetnek, alkalmaztatás végett.

A vasuti szállítási költségeket az ezred viseli, amelyek fizetendők a jelentkezésnél.

Comandamentul Regimentului 86. Infanterie.

A cluji államrendőrségtől. — Mezőrendőri ügyosztály.

Ad: 6047—1919.

Cluj város területén uralgott szája és körömfájás megszűnővén, — ez állatvására eirendelt zárlatot ezenel feloldom.

Cluj, 1919. évi nov. hó 17-én.
V. Bene,
rendőrkapitány.

Csak dolgozó embernek van létjogosultsága a mai társadalomban.

HIREK

Kalottak, akik elféveszlik az utolsó utat

Három koporsó egy vasúti kocsihan

Kolozsvár, nov. 17

(Saj. tud.) Rendes halott emberek szépen elnyujtónak az ágyon, lefogják a szemüket, átlukat felkölik, azután egy mosakodást és öltöztetést procedúra után koporsóba kerülnek, azután fekete fogaton teszik meg az utolsó utat, ki a temetőbe. Kivételes esetben a fekete fogat a vasúti állomásra hajtja a koporsó egy teherkocsiban utazik tovább, de valahol, egy előre kijelölt helyen már vár rá a hideg sír nyitott szája. A komplikáció itt csak annyi, hogy egy kicsit hosszabb az ut a halottaságtól a sírig.

A háború folyamán még sok kevésbé rendes temetkezési esettel találkozunk.

Ilyen rejtélyes

eset foglalkoztatja a kolozsvári rendőrséget: talált három halotat egy teherkocsiban, de ki tud a honnan utaznak és kitűdja hová? A szürke rendőrségi híradás róluk így szól:

— Szombaton éjszaka az 522-es vonat szerelvényével ideérkezett a 25577 számú teherkocsi. A szerelvény minden kocsijának meg volt az irányítása, csupán ezen a vagonon nem volt feltüntetve sem a rendeltetési állomás, sem a feladó neve. A teherkocsi oldalán mindössze ennyi állott:

Budapest—Kőbánya

Az állomásfőnökség két nappal várt, hátha pótilólag megérkezik az irányítási bérc, vagy a fuvarlevél, minthogy azonban sem az egyik, sem a másik nem jött meg, hétfőn délelőtt felnyitották a vagon. Nagy meglepetésre három koporsót találtak benne. Az egyikre cédula volt ragasztva, ezzel a felirattal:

**Mezei Jenő hírlapíró
Kerepesi-temető**

A másik két halotról semmi írás. Az állomásfőnökség értesítette a rendőrséget, amely nyomozást rendelt el. Intézkedés történt, hogy a holttesteket elszállítsák a bonctani intézetbe.

A rendőrségen büntényt szímetolnak az eszeiben, de úgy hisszük, a mi feltevésünk sokkal valószínűbb. Elvégre a vasutasok is emberek és valahol hozzákapcsolták a Pestnek irányított hullaszállító kocsit az 522-eshez. Így a gazdátlan halottakat egy kicsit megutaztatták, de egy bizonyos: végeredményképen a végcél, a sír elfogják érni, akár Budapesten, akár Kolozsváron.

— Boila Romulusz reszortfőnök — egyetemi előadása. A kormányzótanács megengedte, hogy Boila Romulusz dr., a kormányzótanács közlekedésügyi reszortjának főnöke a kolozsvári egyetemen közjogi előadásokat tarthasson.

— A központi gazdasági tanács tagjai. A kormányzótanács a bukaresti központi gazdasági bizottságba a következő tagokat delegálta: Vlăd Aurel dr., Bontescu Victor reszortfőnökök, Popovits Mihály, Vulcu János és Vidrighin Stăin temesvári polgármester.

— Apáthy István Budapesten. Nagyszombatból vett értesítés szerint Apáthy István dr. szabaddalra helyezése után engedélyt kapott, hogy Budapestre utazhasson. Apáthy István elutazott és ezóta meg is érkezett felesége társaságában Budapestre.

— A postai utalványforgalom. A kolozsvári posta- és távirdehivatal közli: November hó 16-tól kezdve a nagyváradi igazgatósági kerületből a következő hivatalok vesznek részt az utalványforgalomban. Kincstári posta és távirdehivatalok: Arad 1., Arad 2., Békéscsaba 1., Békéscsaba 2., Belényes, Gyula, Máramarosszigei Nagybánya, Nagykároly 1., Nagykároly 2., Nagyvárad 1., Nagyvárad 2., Nagyvárad 3., Szatmárnémeti. Nem kincstári hivatalok. Arad 2., Arad 6., Battanya, Berettyóújfalú, Békés, Dél, Bihardiószeg, Biharkeresztes, Biharnagybajon, Borosjenő, Borossebes, Borsá, Csanádpalota, Csongor, Csérm, Derecske, Elek, Erőd, Eled, Erőmihályfalva, Fehérgyarmat, Felsőbánya, Füzesgyarmat, Győrök, Honczi, Kraszna, Kétegyháza, Királyháza, Kisjenő, Kománd, Körösbököny, Körösladány, Kürtös, Magyarbányhegyes, Magyarcséke, Magyarpécska, Margitta, Marosborsá, Máriaradna, Mátészalka, Medgyesegyháza, Mezőberény, Mezőhegyes, Mezőkovácsháza, Mezőtelegd 1., Mezőtelegd 2., Nagyhalmagy, Nagylak, Nagyléta, Nagysomkut, Nagyszalonta, Nagyvárad 5., Nagyszerénd, Pánkóta, Rév, Sarkad, Soborsin, Szalárd, Szeghalom, Szemlak, Székelyhid, Szilágycseh, Szilágysomlyó, Szinevárálja, Tasnád, Tenke, Tornova, Ujszentanna, Vaskoh, Vésztő, Világos, Zilah, Zsibó.

— A legfőbb semmitőszék erdélyi osztályfőnökei. A kormányzótanács sajtóirodája közli, hogy a bukaresti legfőbb semmitőszék (Curtie Casacia) három csoportjának élére, melyek az erdélyi ügyekkel foglalkoznak, új osztályvezetőket neveztek ki. Az új osztályvezetők: G. Popu volt magyar kuriai bíró, dr. Pop Jusztin dévai és dr. Alex Marta aradi ügyvédek.

— A németországi szénhiány. Béceből jelentik: Berlini hírszerint szénhiány miatt a porosz vasutakat az áruforgalom részletes megszüntetésének veszedelme fenyegeti.

— Prágai bankigazgatók valutaüzeme. A bécsi lapok prágai jelentése szerint a prágai Ingatlan és Hitelbanknál vizsgálat folyt le, amelynek során megállapították, hogy Haschek bankigazgató és Schebal igazgató-helyettes a deviza-központ engedélye nélkül idegen valuta-üzleteket kötött. Bécsben több mint huszonnyolc millió koronáért német-oztrák koronát vásároltak, amelyet azután Prágába továbbítottak. Ezenkívül még másfél millió koronáért dollárt, és franciá frankot vásároltak. Hascheket és Schebal letartóztatták.

— Csak igazolvánnyal vihetnek pénzt magukkal az utasok. Az utóbbi időben az utazó közönséget szigorú ellenőrzésnek vetették alá, hogy nem hord-e valaki magánál olyan nagyob pénzeszeget, melyet illegitim célokra, valutaszpekulációra akar felhasználni. Ma, amikor a clearing-forgalom szinte teljesen szünetel, a kereskedők a vásárláshoz szükséges pénzeket magukkal szokták vinni. A legális kereskedelmet természetesen zavarja ez az ellenőrzés és így a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara közbenjárására sikerült ezt a kérdést úgy megoldani, hogy a kereskedők, illetve, akik nagyobb összegű pénzzel utaznak, már elő-

zetesen igazolják, hogy megengedett célokra akarják fordítani a náluk lévő összegeket. Az igazolás kereskedőknél a kamara úján, magánosoknál közvetlenül a téparancsnokságnál történik. A téparancsnokság igazolása alapján azután a zona de supraveghere ad engedélyt arra, hogy az illető pénzt viihessen magával az utazásra.

— A faktitel szabályozása. A „Patria” írja: A kormányzótanács, utalva egy korábbi rendeletére, a valuta javítása érdekében a tűzifa kivételének 30 százalékát a következő feltételek mellett engedélyezte: 1. a tűzifa kivétel november hó 20-tól csak úgy engedhető meg, ha a vevő a fa ellenértékét a 2. pontban megnevezett valutáris értékekben, a rezort pénztárába letétbe helyezi. 2. Valutáris értékek: román (lei), francia, angol, olasz, svájci, vagy görög értékek, melyeket a hivatalos árfolyamon kell értékelni. 3. A kérés előterjesztésénél a vevő köteles egyéb okmányokon kívül a fára kötött vásárlási szerződést is betérjeszteni. 4. A letétbe helyezett valutáris értékekről az eladó pénztári utalványt kap, melyet ha a szerződéssel és a fuvarlevél másodpéldányával a felrakó állomáson a letétbe helyez, koronákban megkapja járandóságát. 5. Kivételt képez az ellenérték mellett szállított tűzifa.

— Házasság. Özv. Ersek Istvánné és Balás Ferenc pénzügyőri szemlést, Szamosújvárt e hó 15-én házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

— Áradás Gyaluban. A nepok óta tartó esőzés és a havasokban a vasárnapi enyhe időjárás folytán beállott olvadás kisebbszertű vízáradást okozott a Kolozsvárral szomszédos Gyalu nagyközségben. A gyulai járás főszolgabírája ma telefonon jelentette a megyei alispáni hivatalnak, hogy a vasárnapi hétfőre virradó éjjeli Gyaluban a Szamos árja kiöntött medréből, előntötte a mezőt és a falu egyik szélén, a házsorok között az ár mintegy derékmagasságra emelkedett. Az áradás emberéletben nem tett kárt, több helyen lakóházakba is behatolt.

— Nyomozás a vasúti munkásoknál. A rendőrség sok vasúti műhelymunkásnál — amint megtörtük — házkutatást tartott és sok ezerszámot lefogott. A gépészeti javítóműhely igazgatósága erről a következő felvilágosítást adja: A rendőrség a vasutagazgatóságintézkedésére megakadályozta a magánfelek részére outhon végzett munkák folytatását, nyomozást indított. A házkutatások során kisebb mennyiségű ezerszámot találtak is az egyes munkásoknál. Annak kiderítése, hogy e ezerszámok a vasut tulajdonából eredtek-e, egy szakértőkből alakult bizottság fogja megállapítani. A bizottság meg is kezdte munkáját.

— Sárga fajta spanyol nátha. A „L'Orient” írja: Páris különböző kórházaiban körülbelül két hét óta a törökgyilkok bizonyos formáit észlelik, amelyeket a közérzet nagyfokú levertsége jellemez és amit néhány nap múlva rendkívüli kimerültség követ. Lázt is észleltek, erős és élénk reakcióval, amelyek azonban rövid ideig tartanak, továbbá a sárgaságnak néhány alig meggyarázható esetét. Ujabbban a spanyol nátha nyilvánulásának tekintik ezeket a körjelenségeket, amelyek fölött nemrég vita folyt a kórházi orvosok egyesületében. Ebben az évben előfordult nátha esetek azonban lényegesen különböznek a múlt évben észleltektől, amelyekben a tüdőt nem bántják,

jóakaratu természetűek és a szokásos gyógyítási mód alkalmazásával könnyen gyógyulnak.

— Két lopott bárányért. Bádok községben ez év március 24-én Moldován László beakasztott Bakis Mariska udvarába, feltörte az istállót és onnan két bárányt elloptott. A csendőrség kinyomozta a tolvajt és bíróság elé állította. Ma tárgyalta ezt az ügyet a kolozsvári törvényszék. A törvényszék a vádlottat beismerése alapján hat hónapi börtönnel sújtotta. Az ítélet ellen Moldován enyhítésért, az ügyész pedig súlyosbítlását felebezést jelentettek be.

— Rendőri hírek. Csák János Király-utcai műszerész panaszt tett a rendőrségen, hogy ismeretlen tetesek elloptak tőle két mintegy tízenyolcezer korona értékű autópneumákat. A rendőrség a gumikat az állomáson megtalálta, a tolvajoknak azonban nyoma veszett. — Bíró Ignác Monostori-ut 68. szám alatti lakostól elloptak két télikabátot. Kára ötezer korona. — Balázs Ferenc dr. méhészegyleti főtitkár panaszt emelt a rendőrségen, hogy a múlt éjjel ismét feltörték nádastéri méhesét és onnan tízenötezer korona értékű mézet és sok kaptárt loptak el. — Stein Mór Monostori-ut 23. szám alatti lakos Téglás-dűllői tanyjáról mintegy tízenyolc métermáza répat vittek el.

APRÓ HIRDETÉSEK

Keresünk azonnali belépést egy a tölgy-, illetve bükkerdők kitermelésében jártas erdőkezelőt. Ajánlatok a fizetési igények megjelölésével az Osmarosszéki Faipar Rt.-t, Szpáta küldendők.

Megvételre keressük a Pallas Lexikon és Révai Lexikon összes kötetét „As Est” hírlapiroda.

A Schidlóff Román nyelvtan 9 és 10-ik füzeté megjelent és kapható „As Est” hírlapirodában.

Pianinót bére keresek. Cím a kiadóban. A legfőbb mérlegek Lőrinc mérlegkészítéssel kaphatók. Lázár-utca 27-6.

Belvárosban üzlethelyiséget keresek. Leveleket „Magas jutalom” jelíggel a kiadóba kérek.

Teljesen új gyermekkosci megvételre kerestetik. Fellegvári-ut 92.

Ki vállalkozna egy falva unatkozó uriféleányszorakoztatni? „Barna 22” kiadóba. 1270

Elsőrendű uri divatszövetek [homas pune] eladók. Gyári raktár Rudolf-ut 22. em. I. ajtó 5. 1272

Eladó írógép láthatatlan írásu, de igen jó állapotban levő Remington, ezenkívül Copir-prés, lépkerek, befűttes és literes üvegek vasaló deszka, blus vasaló deszka és makulatura papír. Egyetem-utca 3. félemelet 3. 1274

Közhírré tétetik, hogy

**Biroul Depositului Central
pentru aprovizionarea
Inst. Sanitare**

[az All. egészségügyi intézmények központi élelm. raktárának iródaja] tolyo év november 10-től Cluj str. Regina-Maria Nr. 38. [Deák Ferenc-utca 38. sz. a.] működik

Cenz. O. Hules